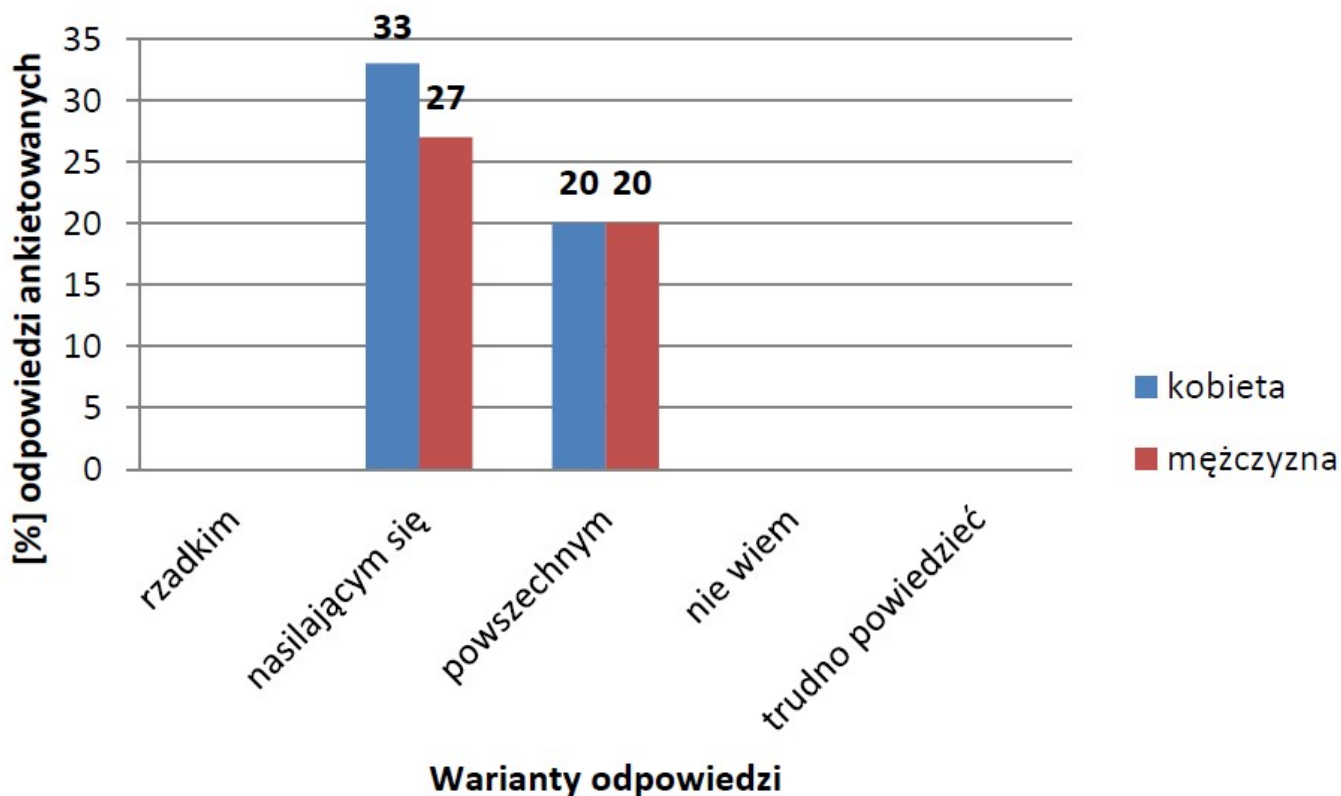

Matka alkoholiczka w opinii respondentów

podrozdział rozdziału badawczego pracy magisterskiej

Pierwsze pytanie ankietowe było pytanie wprowadzającym. Badani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat tendencji alkoholizmu w środowisku rodzinnym. Nie zauważono znaczącej różnicy w odpowiedziach badanych ze względu na ich płeć. Większość badanych (60%) uznała, że jest to zjawisko nasilające się (na ten fakt wskazał nieco większy odsetek kobiet – 33%, niż mężczyzn – 27%). Z kolei łącznie 40% opiniodawców uznała, że zjawisko alkoholizmu w środowisku rodzinnym jest zjawiskiem powszechnym (po 20% odpowiedzi udzielonych przez kobiety i mężczyzn). Żaden z ankietowanych nie uznał, że jest to zjawisko rzadkie. Wszyscy ankietowani potrafili wyrazić swoje zdanie na ten temat – wykres 3.

Wykres 3. Opinia ankietowanych na temat dynamiki zjawisko alkoholizmu w środowisku rodzinnym [ze względu na płeć]

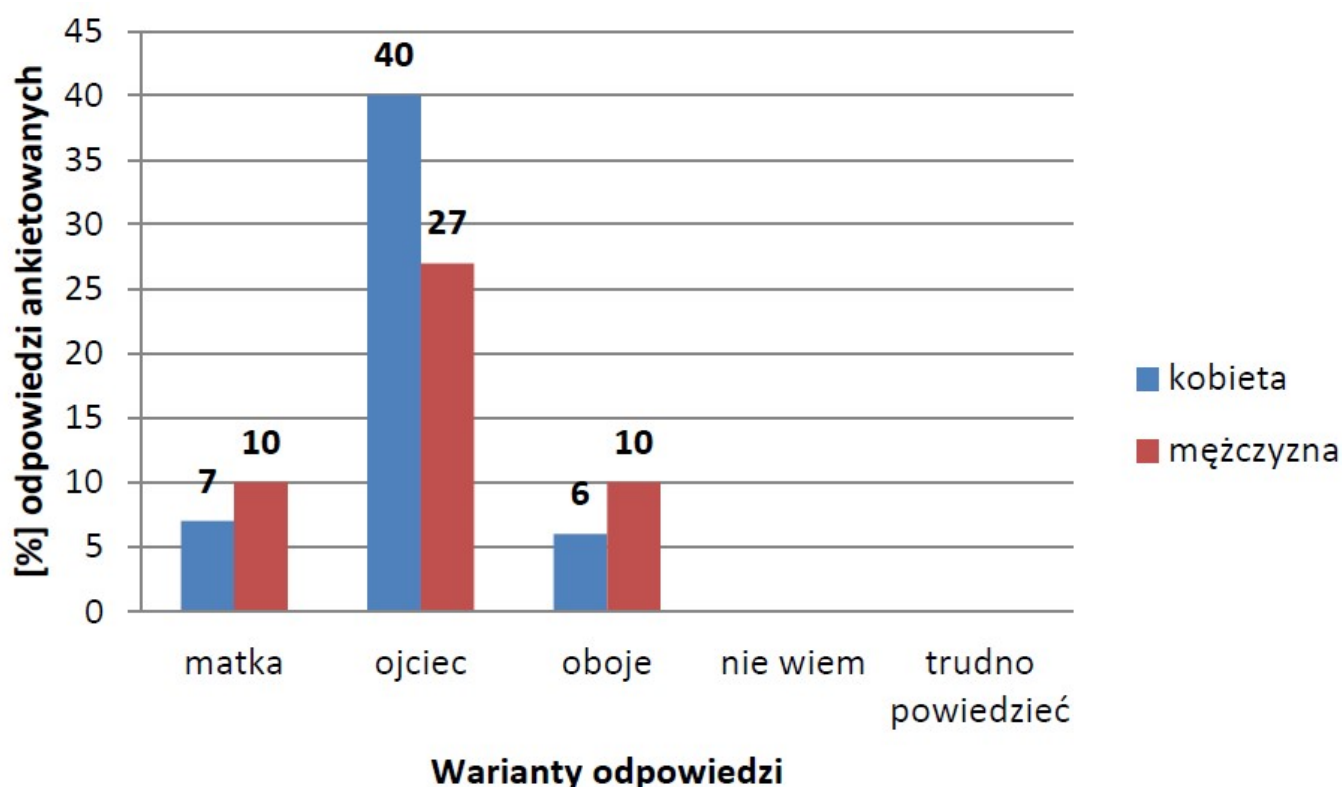

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani zapytani o to, który z rodziców ich zdaniem częściej sięga po alkohol w głównej mierze wskazywali na ojca (łącznie 67% wskazań). Opinia ta pozostaje bardziej charakterystyczna dla kobiet (40% wskazań), niż mężczyzn (27% odpowiedzi). Na matkę jako osobę częściej sięgającą po alkohol w środowisku rodzinnym wskazało w sumie 17% ankietowanych (w tym 10% mężczyzn i 7% kobiet). Z kolei 16% opiniodawców (w tym 10% mężczyzn i 6% kobiet) przyznało, że ich zdaniem oboje (matka i ojciec) sięgają po alkohol w środowisku rodzinnym. Można przyjąć, że zakładają oni, iż jeżeli alkohol spożywa jeden z rodziców, drugi czyni to samo. Dochodzi do zjawiska mapowania zachowań alkoholicznych pomiędzy współmałżonkami. Żaden z ankietowanych nie wybrał wariantu „nie wiem”, czy „trudno powiedzieć”. Wskazuje to na fakt zainteresowania tematem uzależnienia od alkoholu w środowisku rodzinnym. Ponadto może wynika z własnych doświadczeń życiowych – wykres 4.

Wykres 4. Opinia ankietowanych na temat tego, który rodzic

częściej sięga w środowisku rodzinnym po alkohol [ze względu na płeć]

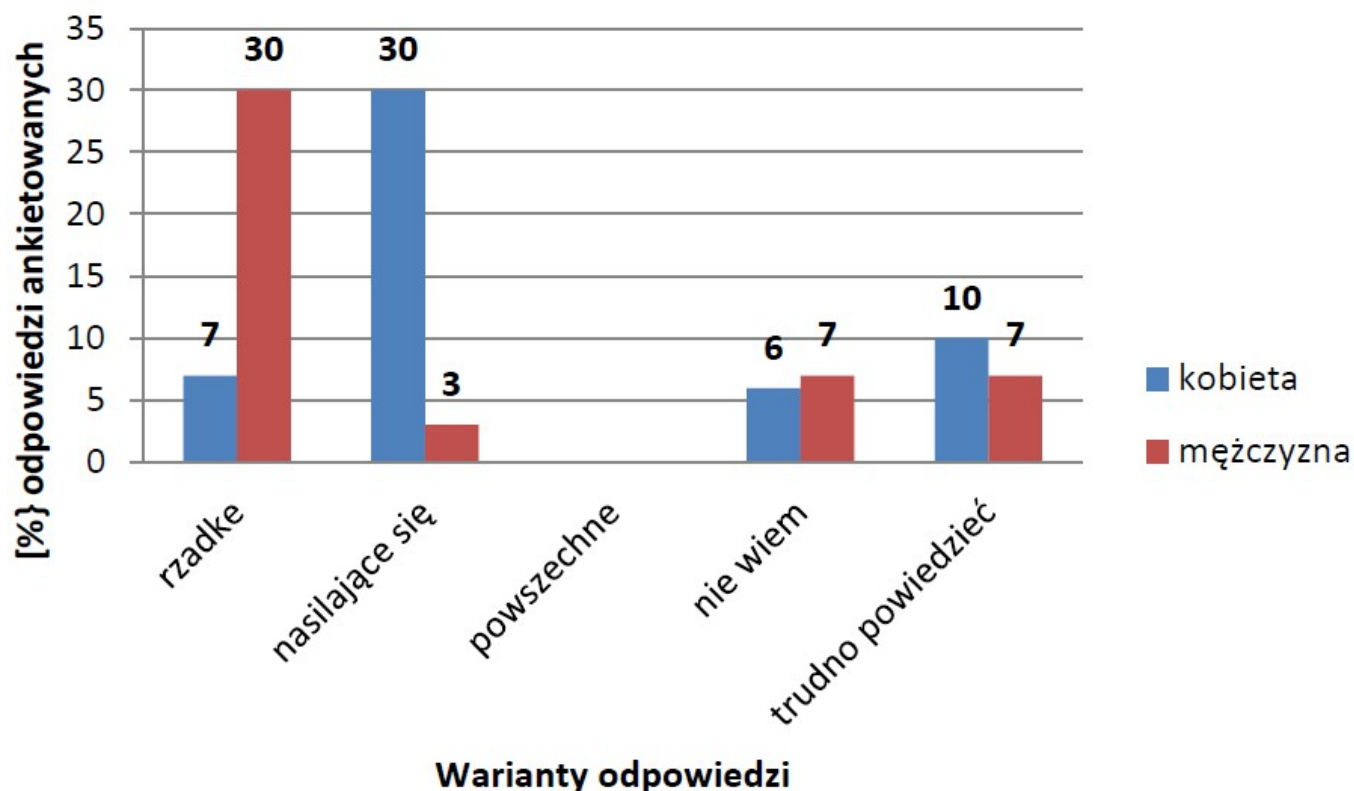

Źródło: opracowanie własne.

Problem uzależnienia matek od alkoholu pozostaje dla łącznie 37% badanych zjawiskiem rzadkim (przy czym opinia ta jest charakterystyczna dla mężczyzn – 30% wskazań). W opozycji pozostaje w sumie 33% badanych, którzy postrzegają to zjawisko jako nasilające się (opinia ta pozostaje charakterystyczna dla kobiet – 30% wskazań). Część ankietowanych (ogółem 30%) nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie (być może przyjęło postawę ambiwalentną wobec zjawiska) lub po prostu nie miało wiedzy na ten temat. Odpowiedzi ankietowanych wskazują, że opinie na temat problemu alkoholizowania się matek są determinowane płcią. Dla kobiet jest to przede wszystkim zjawisko przyjmujące tendencję nasilającą się, z kolei mężczyźni nie do końca dostrzegają to zjawisko i twierdzą w większości, że jest ono rzadkie. Różne odpowiedzi ankietowanych ze względu na płeć mogą wynikać z odmiennych doświadczeń życiowych, zainteresowania zmiennością życia

społecznego i własnymi obserwacjami. Wydaje się, że kobiety zdecydowanie częściej dostrzegają, że problem alkoholizowania się matek jest zjawiskiem o rosnącej tendencji – wykres 5.

Wykres 5. Dynamika problemu uzależnienia matek od alkoholu w opinii badanych [ze względu na płeć]

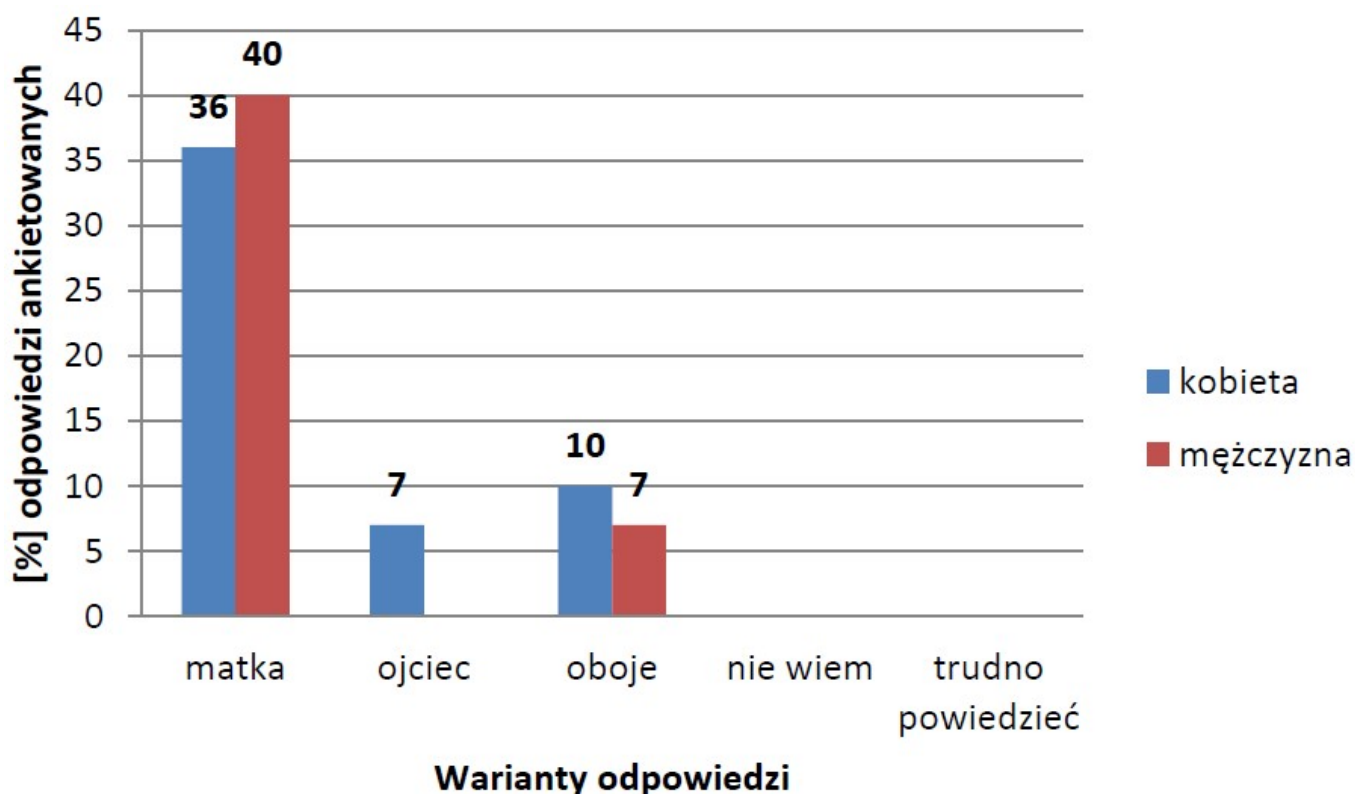

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani w większości przyznali, że to ojciec sięga po alkohol w środowisku rodzinnym najczęściej. Nie mniej jednak to przede wszystkim uzależnienie matki od alkoholu może mieć w opinii większości badanych (łącznie 76%) negatywny (dezorganizacyjny) wpływ na życie rodzinne. Za opinią taką opowiedziało się 40% badanych mężczyzn i 36% ankietowanych kobiet. Ogółem 17% respondentów uznało, że to uzależnienie obojga rodziców od alkoholu ma największy negatywny wpływ na funkcjonowanie ekosystemu rodzinnego. Na osobę ojca wskazało jedynie ogółem 7% badanych i były to kobiety. Odpowiedzi ankietowanych pokazują, że największą rolę w organizacji życia rodzinnego przypisywana jest przez badanych kobiecie (matce i żonie). To ona jest najczęściej odpowiedzialna za prowadzenie

domu (gotowanie, sprząatanie, robienie zakupów etc.). Uzależnienie od alkoholu powoduje, że czynności typowe dla codziennego życia rodzinnego „spychane” są na dalszy plan. Dochodzi do dezorganizacji, przemianowania ról w rodzinie i szeroko rozumianych zaniedbań rodzinnych. Część badanych stwierdziła także, że największym zagrożeniem organizacji życia rodzinnego pozostaje uzależnienie od alkoholu obojga rodziców (17% wskazań). Wówczas dziecko nie znajduje oparcia w żadnym z rodziców. Nierzadko rodzic nieuzależniony w sposób bezpośredni (aczkolwiek współuzależniony) stara się wykonywać obowiązki małżonka uzależnionego. Gdy oboje rodzice spożywają alkohol, dziecko zostaje pozostawione samemu sobie, a obowiązki rodzicielskie odkładane są przez rodziców na dalszy plan lub wykonywane sporadycznie, co powoduje jeszcze większą dezorientację dziecka – wykres 6.

Wykres 6. Rodzic, którego uzależnienie od alkoholu może mieć większy wpływ na dezorganizację życia rodzinnego w opinii badanych [ze względu na płeć]

Źródło: opracowanie własne.

Badani zapytani o to, czy matka uzależniona od alkoholu może być „dobrą matką” (czyli realizującą swoją rolę) w zdecydowanej większości uznali, że nie (łącznie 70% wskazań dla odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”). O ile odpowiedzi raczej nie była determinowana płcią badanych o tyle odpowiedzi pewna i zdecydowana pozostawała bardziej charakterystyczna dla kobiet (16%), niż mężczyzn (7%). Można zatem przyjąć, że to kobiety przyjmują silniejszą negatywną postawę wobec realizacji funkcji matki przez kobietę uzależnioną od alkoholu. Ogółem 23% ankietowanych nie potrafiło wyrazić jednoznacznej opinii na ten temat (bez wyraźnych dysproporcji ze względu na wiek), natomiast 7% badanych zdecydowało się na wybranie wariantu „nie wiem”. Odpowiedzi łącznie 30% ankietowanych mogą wynikać z braku zainteresowania zjawiskiem lub nie spotkania się w życiu z sytuacją, gdy uzależnienie od alkoholu dotyczy matki. Wobec tego należy przyjąć, że matka – alkoholiczka zdaniem większości ankietowanych nie może pozostawać „dobrą matką”. Alkoholizm nie pozwala jej na realizację obowiązków macierzyńskich- wykres 7.

Wykres 7. Możliwość bycia równocześnie matką-alkoholiczką i „dobrą matką” w opinii ankietowanych [ze względu na płeć]

Kobieta	(0%)	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	5 (16%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	6 (20%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	8 (27%)	12 (40%)	10 (33%)	30 (100%)
Nie są szczęśliwe/spełnione						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	8 (27%)	8 (27%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	4 (13%)	7 (23%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	3 (10%)	12 (40%)	15 (50%)	30 (100%)
Nie satysfakcjonuje je dotychczasowe życie						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	7 (23%)	4 (14%)	3 (10%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	4 (14%)	13 (43%)	6 (20%)	30 (100%)
W alkoholu upatrują rozwiązania własnych i/lub rodzinnych problemów						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (14%)	2 (7%)	8 (26%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	4 (14%)	12 (40%)	14 (46%)	30 (100%)
Pije mąż						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	16 (53%)

Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	6 (20%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	3 (10%)	13 (43%)	14 (47%)	30 (100%)
Niska odporność na stres						
Kobieta	(0%)	7 (23%)	3 (10%)	6 (20%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	3 (10%)	11 (37%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	6 (20%)	17 (57%)	(0%)	30 (100%)
Choroby psychiczne i somatyczne						
Kobieta	(0%)	9 (30%)	7 (23%)	(0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	5 (17%)	9 (30%)	(0%)	(0%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	5 (17%)	18 (60%)	7 (23%)	(0%)	(0%)	30 (100%)
Problemy wychowawcze z dziećmi						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	10 (33%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	3 (10%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	5 (17%)	16 (53%)	9 (30%)	30 (100%)

Źródło: opracowanie własne.

Ankietowani najczęściej identyfikowali następujące doniosłe (postrzegane jako istotne lub bardzo istotne) powody sięgania przez matki po alkohol – tabela 2:

- poczucie niespełnienia (bycia nieszczęśliwą) w sumie 90% wskazań, aczkolwiek ta opinia pozostaje charakterystyczna dla mężczyzn;

- pijący mąż, ogółem po 90% wskazań; opinia ta jest typowa raczej dla badanych kobiet, niż mężczyzn;
- upatrywanie w alkoholu rozwiązania własnych i/lub rodzinnych problemów, łącznie 86% odpowiedzi; kobiety ten powód w większości uznały za istotny, a mężczyźni za bardzo istotny;
- problemy wychowawcze z dziećmi, w sumie 83% udzielonych odpowiedzi; opinia ta pozostaje bardziej charakterystyczna dla kobiet dla poziomu wysokiej istotności motywu picia;
- nie radzenie sobie z obowiązkami (domowymi i zawodowymi), w sumie 73% wskazań.

Natomiast za przyczyny sięgania po alkohol przez kobiety-matki najmniej istotne uznali ankietowani – tabela 2:

- choroby psychiczne i somatyczne, w sumie: 60% wskazań (opinia charakterystyczna dla kobiet na poziomie małej istotności przyczyny);
- niska odporność na stres, w sumie: 23% wskazań (opinia charakterystyczna dla kobiet na poziomie małej istotności przyczyny);
- brak satysfakcji z dotychczasowego życia, ogółem 23% wskazań (pogląd typowy dla badanych mężczyzn na poziomie małej istotności przyczyny).

Żaden z ankietowanych nie wskazał na inne możliwe przyczyny sięgania przez matki po alkohol.

Z przyczynami alkoholizowania się matek nieodłącznie wiążą się skutki tego uzależnienia. W tabeli 3 zestawiono odpowiedzi ankietowanych na temat identyfikowanych przez nich, prawdopodobnych skutków alkoholizmu matki (ich wpływu na funkcjonowanie środowiska rodzinnego i samą uzależnioną).

Tabela 3. Potencjalne skutki uzależnienia matki od alkoholu dla funkcjonowania

Skutek / płeć	Skala, gdzie: 1- skutek mało prawdopodobny; 5 -skutek bardzo prawdopodobny					Razem N = 30 (100%)
	1	2	3	4	5	
Współuzależnienie rodziny						
Kobieta	(0%)	(0%)	4 (13%)	7 (23%)	5 (17%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	5 (17%)	5 (17%)	4 (13%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	9 (30%)	12 (40%)	9 (30%)	30 (100%)
Utrata pracy						
Kobieta	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	0 (0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	6 (20%)	8 (27%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	6 (20%)	8 (27%)	30 (100%)
Zaniedbywanie obowiązków rodzinnych						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	7 (23%)	9 (30%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	2 (7%)	7 (23%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	2 (7%)	14 (46%)	14 (47%)	30 (100%)
Zaniedbywanie relacji z mężem						
Kobieta	(0%)	(0%)	3 (10%)	7 (23%)	6 (20%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (13%)	5 (17%)	5 (17%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	7 (23%)	12 (40%)	11 (37%)	30 (100%)

Zaniedbywanie relacji z dziećmi						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	0 (0%)	16 (53%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	10 (34%)	4 (13%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	(0%)	10 (34%)	20 (66%)	30 (100%)
Skłonność matki do zachowań agresywnych						
Kobieta	(0%)	(0%)	(0%)	5 (16%)	11 (37%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	(0%)	8 (27%)	6 (20%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	(0%)	13 (43%)	17 (57%)	30 (100%)
Przekazywanie dzieciom złych wzorów postępowania						
Kobieta	(0%)	(0%)	4 (13%)	8 (27%)	4 (13%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	5 (17%)	4 (13%)	5 (17%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	5 (17%)	8 (26%)	13 (44%)	4 (13%)	30 (100%)
Utrata zdrowia						
Kobieta	(0%)	(0%)	5 (17%)	7 (23%)	4 (13%)	16 (53%)
Mężczyzna	(0%)	(0%)	8 (27%)	3 (10%)	3 (10%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	(0%)	13 (44%)	10 (33%)	7 (23%)	30 (100%)
Zmiana podziału ról i obowiązków w rodzinie						
Kobieta	(0%)	5 (17%)	6 (20%)	5 (17%)	(0%)	16 (53%)

Mężczyzna	(0%)	(0%)	4 (13%)	10 (33%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	(0%)	5 (17%)	10 (33%)	15 (50%)	(0%)	30 (100%)
Zaburzenie relacji społecznych						
Kobieta	(0%)	8 (26%)	8 (27%)	0 (0%)	(0%)	16 (53%)
Mężczyzna	4 (13%)	5 (17%)	5 (17%)	0 (0%)	(0%)	14 (47%)
Razem:	4 (13%)	13 (43%)	13 (44%)	0 (0%)	(0%)	30 (100%)

Źródło: opracowanie własne.

Potencjalnymi prawdopodobnymi i bardzo prawdopodobnymi skutkami alkoholizmu matki pozostają w opinii większości badanych:

- zaniedbywanie przez matkę relacji z dzieckiem, w sumie 100% wskazań (opinia ta jest nieco bardziej charakterystyczna dla badanych kobiet 53%, niż mężczyzn – 50% wskazań);
- skłonność matki do zachowań agresywnych, ogółem 100% wskazań, z tym, że kobiety w większości – 37% przyznały, że jest to skutek bardzo prawdopodobny, a mężczyźni że raczej prawdopodobny – 27% wskazań);
- zaniedbywanie obowiązków rodzinnych, ogółem 93% wskazań;
- zaniedbywanie relacji z mężem, łącznie 77% wskazań (opinia ta jest symptomatyczna przede wszystkim dla kobiet – 43% wskazań);
- współzależnienie rodziny, sumarycznie 70% wskazań (bez wyraźnych dysproporcji w odpowiedziach ze względu na płeć badanych);
- zmiana podziału ról i obowiązków w rodzinie – 50% wskazań dla dużego prawdopodobieństwa urzeczywistnienia się skutku.

Natomiast skutkami o niewielkim poziomie prawdopodobieństwie mogącymi urzeczywistnić się w wyniku spożywania przez matkę alkoholu są w opinii badanych:

- zaburzenie relacji społecznych, w sumie 100% wskazań;
- utrata zdrowia – 44% udzielonych odpowiedzi;
- utrata pracy – 30% wskazań (opinia ta jest typowa dla kobiet);
- przekazywanie dzieciom złych wzorów postępowania – 26% wskazań.

W związku z powyższym należy uznać, że identyfikowane prawdopodobne przyczyny i konsekwencje uzależnienia matki od alkoholu są bardzo różne i nierzadko wynikają z odmiennych poglądów kobiet i mężczyzn na problem uzależnienia kobiety od alkoholu.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.